Tabernaklet -

..de jordiske etterligningene av det som er i himmelen
Heb 9,23

«Himmel på jord»

Tabernaklet -

(hebraisk *mishkan*, "bolig«)

«Vitnesbyrdets telt»

«Herrens bolig»

«Helligdommen»

«Guds hus»

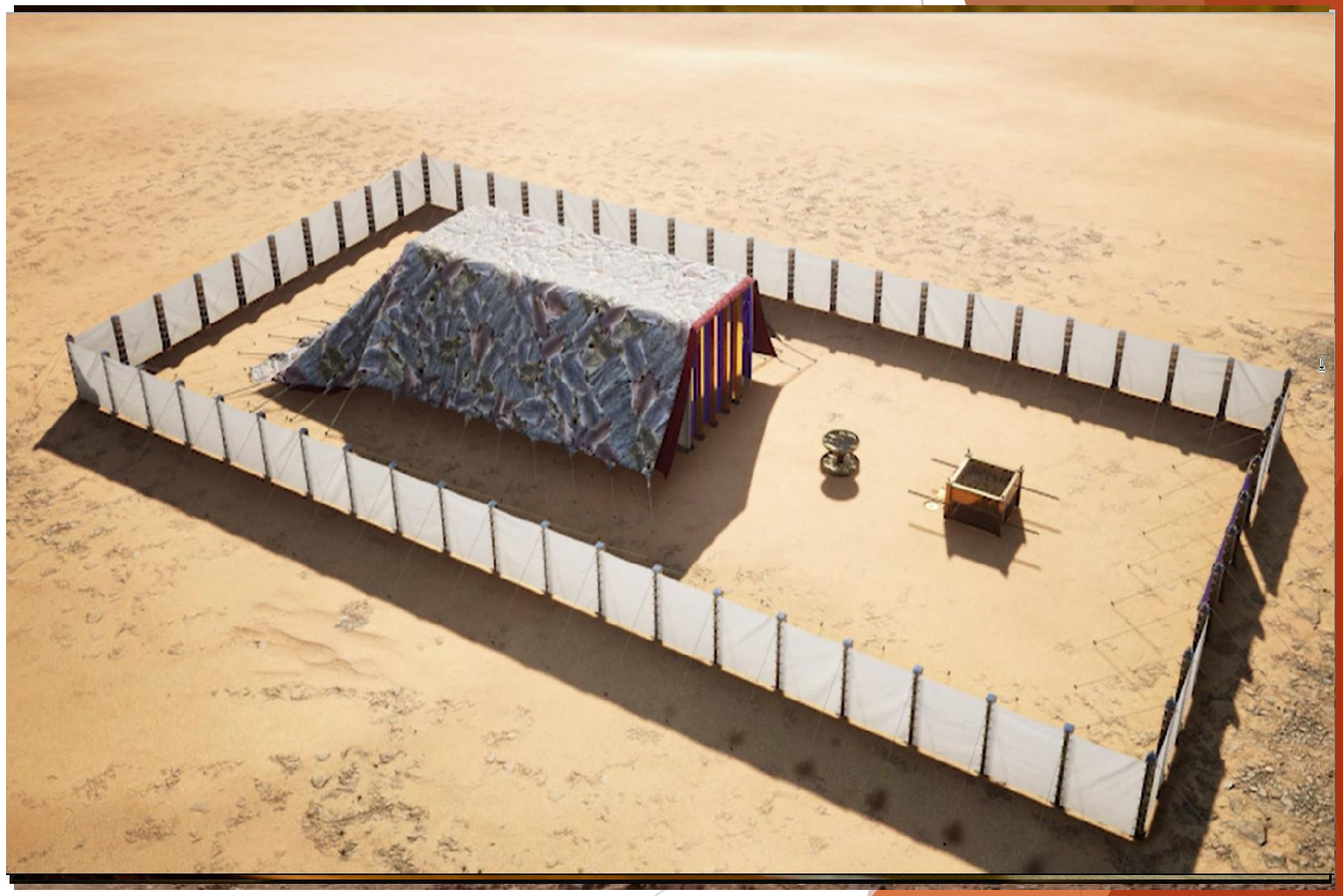
«Himmel på jord»

2 Mos 25,8 La dem reise en helligdom for meg, så vil jeg bo midt iblant dem.

Ref: The tabernacle of God
is with men again
And he shall love them,
and they shall be his people
And he shall be their God

And God shall wipe away all tears
from their eyes
And there shall be no more death
Neither sorrow nor crying,
and there won't be any more pain
For the former things have all
passed away now
He shall make all things new
Ref:

Cynthia Clawson 1979

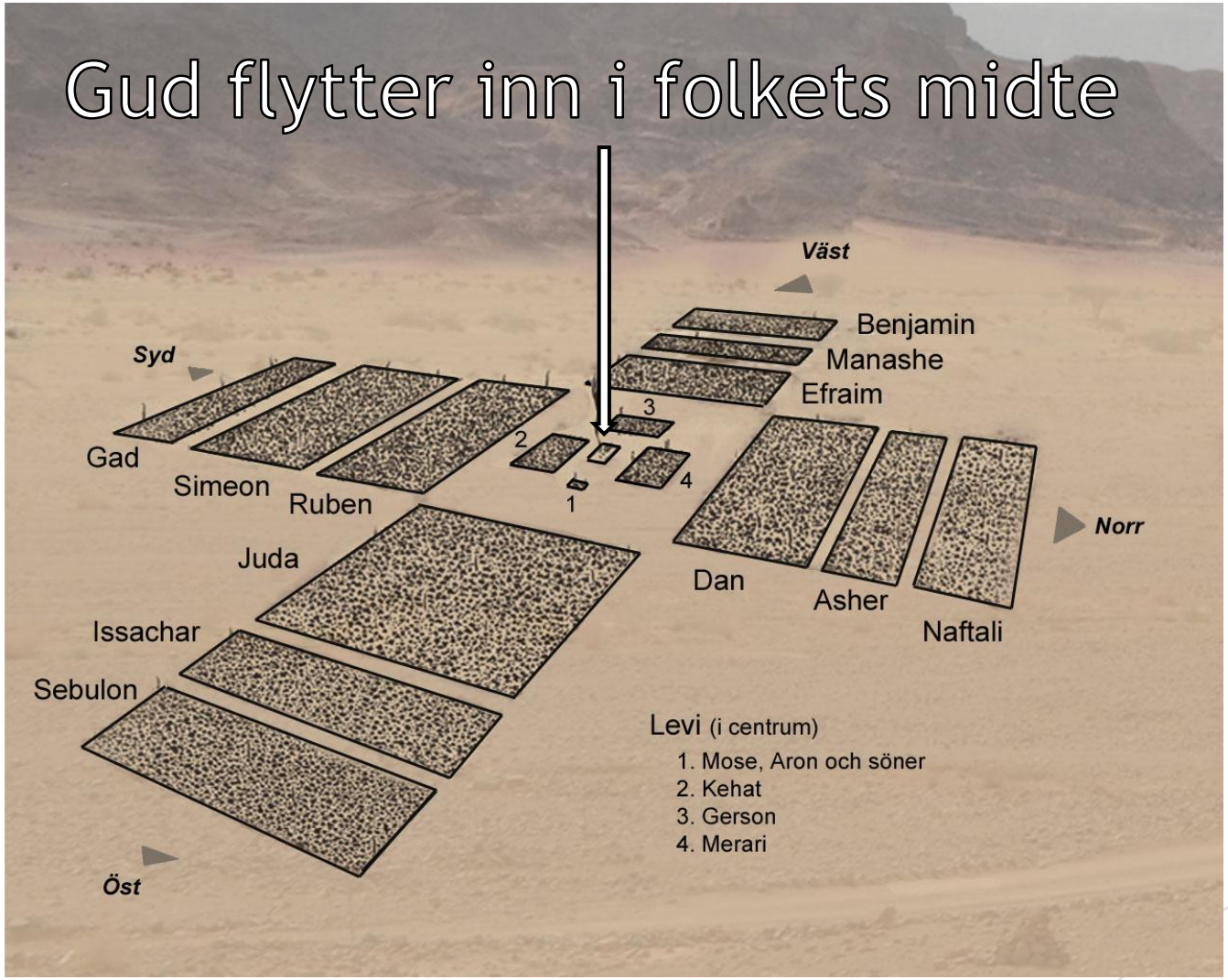

«Himmel på jord»

2 Mos 25,8 La dem reise en helligdom for meg, så vil jeg bo midt iblant dem.

- Gullkalven -> fellesskapet brytes, Gud trekker seg tilbake
Gullkalven -> fellesskapet brytes, Gud trekker seg tilbake
- 2 Mos 33,7 Moses pleide å ta teltet og slå det opp et godt stykke utenfor leiren. Han kalte det telthelligdommen. Alle som ville søke råd hos Herren, gikk ut til dette teltet utenfor leiren.
- Moses ber for folket, og folket vender om til Gud

2 Mos 25,8 La dem reise en helligdom for meg, så vil jeg bo midt iblant dem.

2 Mos 25,8 La dem reise en helligdom for meg, så vil jeg bo midt iblant dem.

Dette handler om Jesus:

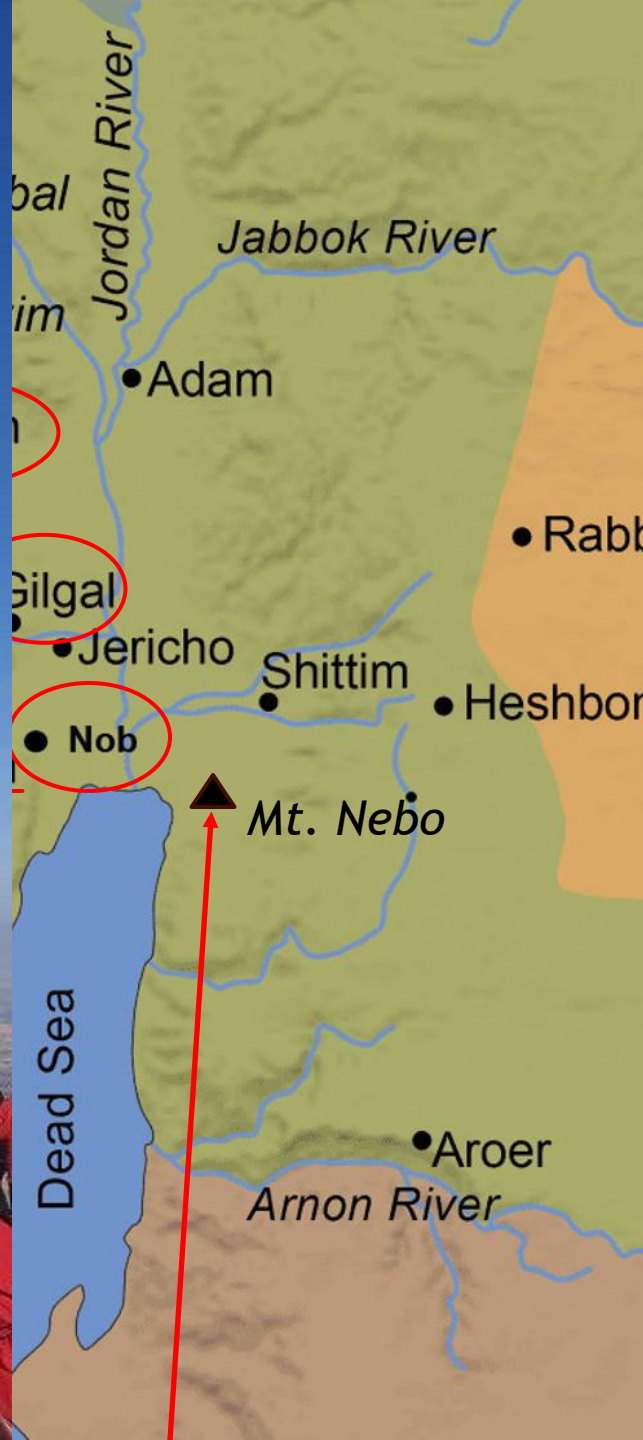
- Joh 1,14 Og Ordet ble menneske og tok bolig iblant oss, [«tok bolig» kan også oversettes «**slo opp sitt telt**»]
- Jesus: «Jeg er ….»

Gud vandrer med sitt folk

2 Mos 40,38 For Herrens sky lå over boligen om dagen, og om natten lyste den som ild for øynene på hele Israels hus, så lenge vandringen varte.

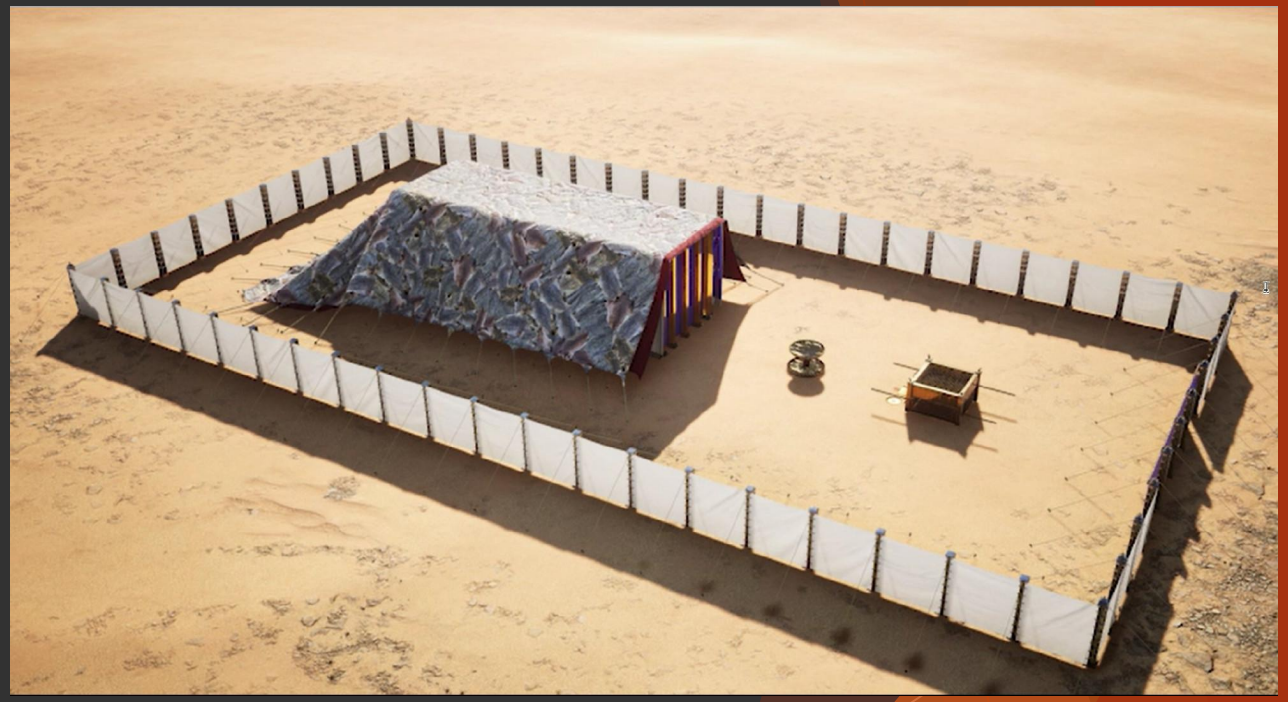

Jordan River
Jabbok River
Adam
Rabb
Gilgal
Jericho
Shittim
Heshbon
Nob
Mt. Nebo
Dead Sea
Aroer
Arnon River

Rundtur

Størrelse

Hele forgården 45 x 22,5 m
ca. 1 012 m2

tilsvarer altså omtrent størrelsen på fire volleyballbaner lagt ved siden av hverandre

Vekt: ca 7-10 tonn (gull, sølv, kobber, akasietrær)

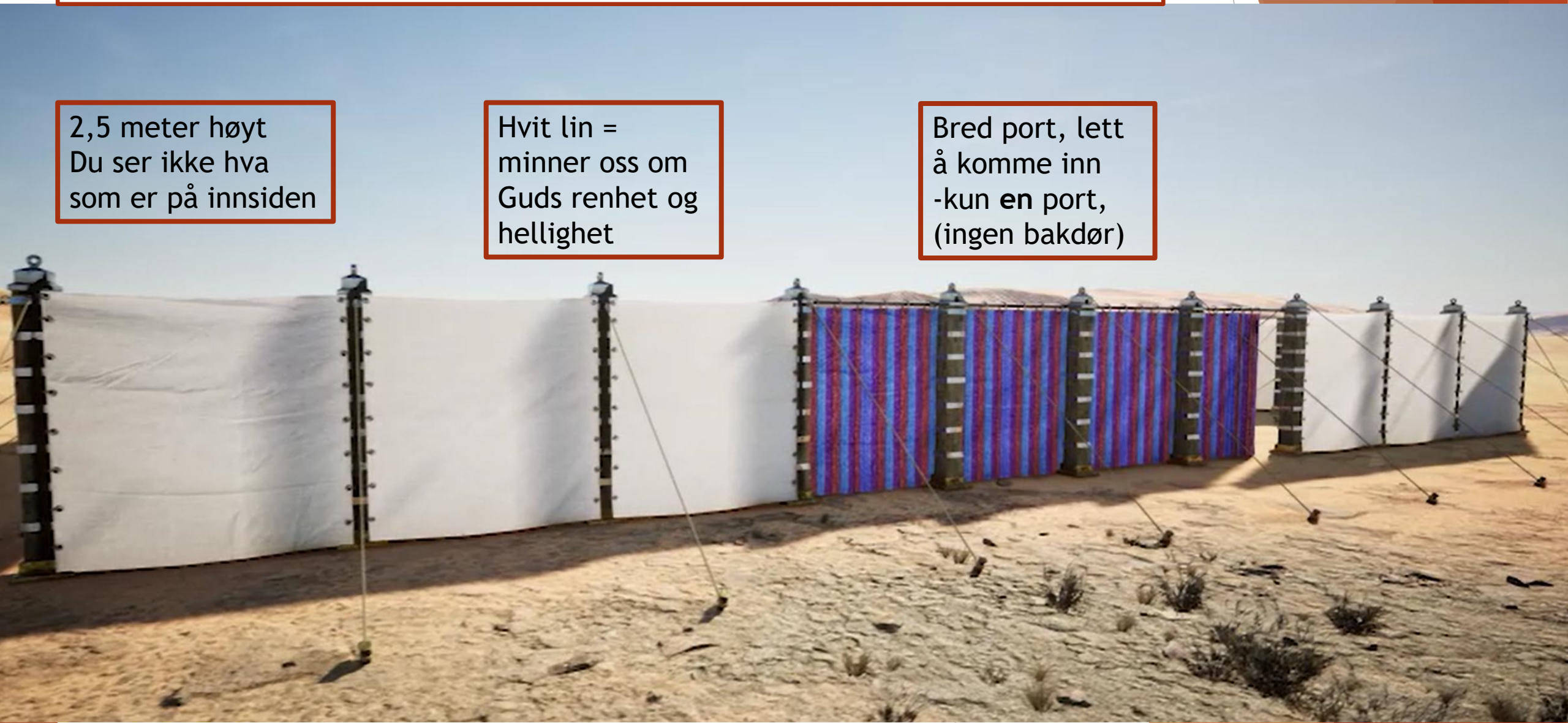

Treverket ble laget i akasietre – “det evige tre”, treet som ikke råtner

Joh 10,9 Jeg er porten. Den som går inn gjennom meg, skal bli frelst

?

Omgitt av guds hellighet og renhet

Hvordan skal jeg bli ren for å møte Gud?

Brennofferalteret
Syndebukken

Hornene på brennofferalteret peker i alle 4 himmelretninger, dvs dette gjelder for alle mennesker

Hebr 9,22
Etter loven blir jo nesten alt renset med blod, og uten at blod blir utøst, er det ingen som får tilgivelse.

Brennofferalteret

Syndebukken

Joh 10,11 Jeg er den gode gjeteren. Den gode gjeteren gir livet sitt for sauene.

Joh 1,29 Johannes om Jesus: "Se, Guds lam, som bærer bort verdens synd!

Renselseskaret

For prestene for å gjøre seg rene før tjenesten i Det hellige (Daglig renselse for dem som allerede tilhører Gud)

Apg 22,16 Kom og la deg døpe og få syndene vasket bort mens du påkaller hans navn.

Joh 13,8 "Aldri i evighet skal du vaske føttene mine", sier Peter. "Hvis jeg ikke vasker deg, har du ingen del i meg", svarte Jesus.

Renselseskaret

For prestene for å gjøre seg rene før tjenesten i Det hellige
(Daglig renselse for dem som allerede tilhører Gud)

Joh 13,8 "Aldri i evighet skal du vaske føttene mine", sier Peter. "Hvis jeg ikke vasker deg, har du ingen del i meg", svarte Jesus.

Helligdommen

Bygd med 4 lag beskyttelse

God beskyttelse, men grått og kjedelig utenfra

Folket skulle lære seg å vente på en Messias uten ytre prakt

Jes 53,2 …. Han hadde ingen herlig skikkelse, vi gledet oss ikke ved synet av ham.

2 Mos 36,19 Deretter laget de et dekke av rødfargede værskinn til å legge over telttaket og et dekke av delfinskinn (takas) til å legge over det igjen.

Neste lag: Rødfarget værskinn
Farget av blod fra en hanngeit

Hebr 9,12-14
Ikke med blod av bukker og kalver, men med sitt eget blod gikk han inn i helligdommen én gang for alle, og således vant han en evig forløsning.

Prakten vises på innsiden

Tvunnet hvitt, lingarn

Guds renhet og rettferdighet

og fiolett, purpurrød og karmosinrød ull.

Himmelkongen

Kongen over alle konger

Kristi lidelse gir grunnlaget for evig lovprisning

I dukene var det vevd inn kjeruber i kunstvevning.

Det hellige

Skuebrødsbordet

-Guds omsorg, gir det vi trenger til alle

Joh 6,33-35 Guds brød er det brødet som kommer ned fra himmelen og gir verden liv." 34 Da sa de til ham: "Herre, gi oss alltid dette brødet."

Jesus svarte: "Jeg er livets brød. Den som kommer til meg, skal ikke hungre, og den som tror på meg, skal aldri tørste.

Røkelsesalteret

Åp 5,8 .....gullskåler fulle av røkelse, det er de helliges bønner.

Våre bønner er en velduft for Gud

Hebr 7,25 Derfor kan han også fullt og helt frelse dem som kommer til Gud ved ham, fordi han alltid lever og går i forbønn for dem.

Røkelsesalteret

Laget av gull og av akasietre – viser
Jesus som sann Gud og sant menneske

Jes 53,2 Han skjøt opp som en spire for hans (Guds) ansikt, som et rotskudd av tørr jord.

Den syvarmete lysestaken (menoraen)

Med form som et tre med grener med knopper og blomster, fungerte Menoraen som et stilisert «Livets tre».

Joh 15,5 Jeg er vintreet, dere er greinene. Den som blir i meg og jeg i ham, bærer mye frukt. For uten meg kan dere ingen ting gjøre.

Den syvarmete lysestaken (menoraen)

*Tallet sju fungerer i hele Bibelen som et tall for **fullkommenhet, helhet og guddommelig orden***

Joh 8,12 Jesus sa: "Jeg er verdens lys. Den som følger meg, skal ikke vandre i mørket, men ha livets lys."

Kristent liv handler ikke om å produsere lys, men å være koblet til Lyset

«Stammen» brenner evig

- Joh 14,6 Jesus sier:
- "Jeg er veien, (til Gud)
- sannheten (om Gud)
- og livet (med Gud).
- Ingen kommer til Far uten ved meg.

Inn i Det aller helligste

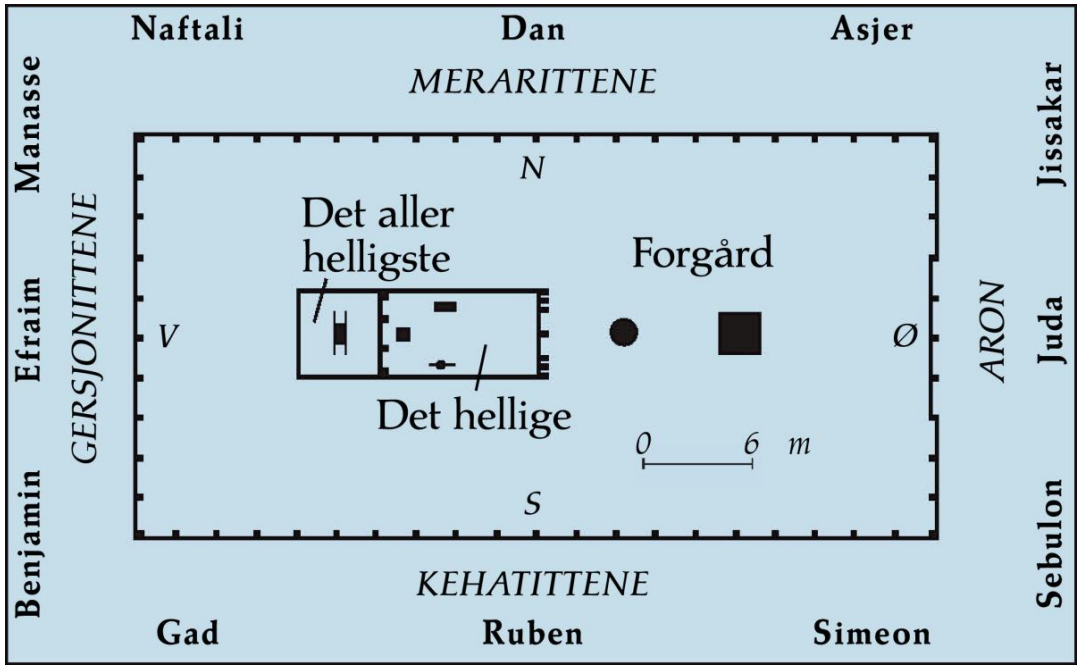
Hebr 10,19-20 Så har vi da, søsken, frimodighet ved Jesu blod til å gå inn i helligdommen,

dit han har innviet en ny og levende vei for oss gjennom forhenget, som er hans kropp.

Matt 27,51 Da revnet forhenget i tempelet i to, fra øverst til nederst.

Det aller helligste

- *Det aller helligste, hvor paktens ark sto, var et perfekt kubeformet rom på 10 x 10 x 10 alen (ca. 4,5 meter i alle retninger).*

Fullkommenhet - stabilitet - fullstendighet - Guds perfekte nærvær

Tallet 10 i Bibelen peker ofte mot helhet (de ti bud, ti landeplager osv.).

Paktkisten i akasietre og gull – Guds trone

2 Mos 25,21-22 Så skal du legge soningsstedet som lokk på kisten, og i kisten skal du legge vitnesbyrdet som jeg skal gi deg. Der vil jeg møte deg. Alt det jeg pålegger deg å si til israelittene, vil jeg si deg fra soningsstedet mellom de to kjerubene som er over kisten med vitnesbyrdet.

Nådestolen

- Hebr 9,7 Men i det andre (rommet) går øverstepresten inn alene og bare én gang om året, og aldri uten blod som han bærer fram for seg selv og for alle synder folket har gjort uten å vite det.

Nådestolen

I tabernaklet var soningsstedet:
- *Punktet der blodet ble stenket*
- *Stedet der Gud møtte sitt folk*
- *Guds kongetrone*

Det stedet er ikke lenger et gullokk.
Det er en person, Jesus.

Rom 3,24-25 Men ufortjent og av hans nåde blir de (som tror) kjent rettferdige, frikjøpt i Kristus Jesus. Ham har Gud stilt synlig fram for at han ved sitt blod skulle være soningsstedet for dem som tror. Slik viste Gud sin rettferdighet.

Innholdet i paktkisten

Hebr 9,4 I kisten var en gullkrukke med manna, Arons stav som fikk friske skudd, og pakttavlene.

Manna – Gud sørger for sitt folk – livets brød

Loven – Guds standard

Pakten
De 10 bud er paktsdokumentet

Men hva var pakten?

Innholdet i paktkisten

Sinai-pakten:

2 Mos 19,5 Hvis dere adlyder min røst og holder min pakt, skal dere være min dyrebare eiendom framfor alle andre folk

- *Pakten tok utgangspunkt i loven.*
  Loven ble brutt.
- *Pakten krevde rettferdighet.*
- *Men Gud åpnet en vei for soning innenfor pakten.*
- *Derfor måtte blod stenkes på soningslokket over loven*

Innholdet i paktkisten

Sinai-pakten:

2 Mos 19,5 Hvis dere adlyder min røst og holder min pakt, skal dere være min dyrebare eiendom framfor alle andre folk

Den nye pakten

Hebr 8,10 Men dette er pakten jeg vil slutte med Israels hus i dager som kommer, sier Herren: Jeg vil legge mine lovbud i deres sinn og skrive dem i deres hjerte. Jeg skal være deres Gud, og de skal være mitt folk.

Men i denne nye, ensidige pakten tar Gud ansvar for å gjøre sitt folk i stand til å være den andre parten. Gud handler først og gir det han krever = nåde

Innholdet i paktkisten

Joh 11,25-26 Jesus: "Jeg er oppstandelsen og livet. Den som tror på meg, skal leve om han enn dør. Og hver den som lever og tror på meg, skal aldri i evighet dø.

Arons stav

4 Mos 17,10 Herren sa til Moses: «Bær Arons stav inn igjen og legg den foran vitnesbyrdet. Den skal tas vare på som et tegn for dem som vil gjøre opprør.

Kamp om hvem som skulle være prest.

- *Gud utvelger, ikke mennesker*
- *Gud gir liv der det er dødt*

Efoden- yppersteprestens drakt

Turban med gullplate

Laget av gull, blått, purpur, karmosin og fin hvit lin

Som i tabernaklet ellers: Hellig skjønnhet, himmel + kongelighet + offer

2 Mos 28,36 Du skal lage en plate av rent gull. På den skal du gravere inn som i et signet: «Helliget Herren».

2 Mos 28,38 Den skal være på Arons panne. Slik kan Aron bære den synden som henger ved de hellige ofrene som israelittene vier til Herren når de bærer fram sine hellige gaver. Den skal alltid sitte på pannen hans, for at gavene kan være til glede for Herren.

*Selv vår beste bønn og synds-bekjennelse er ufullkommen. Men over vår tilbedelse står det - i Kristus: «Hellig for Herren.» Ikke fordi **vi** er perfekte. Men fordi **vår yppersteprest** er det.*

Efoden- yppersteprestens drakt
Skuldersteinene

2 Mos 28,9-10 Du skal ta to onyks-steiner, og på dem skal du gravere inn navnene på Israels sønner, seks navn på den ene steinen og de andre seks på den andre steinen, etter alderen.

Luk 15,5 Og når han har funnet den (bortkomne sauen), blir han glad og legger den på skuldrene sine.

Kristus bærer sitt folk i sin guddommelige myndighet og kraft.

Vi står ikke foran Gud fordi vi kommer oss dit selv.
Vi står der fordi vi blir båret dit.

Efoden- yppersteprestens drakt
Bryststykket

Bryststykket besto av en rubin, en topas og en smaragd, en turkis, en safir og en diamant, en opal, en agat og en ametyst, og en krysolitt, en onyks og en jade.
De tolv steinene skulle bære navnene på Israels stammer
Når presten stod foran Gud, stod hele Israel der.

2 Mos 28,29 Når Aron går inn i helligdommen, skal han ved sitt hjerte bære navnene på Israels sønner på bryststykket for domsavgjørelser. Det skal være som en stadig påminnelse om dem for Herrens ansikt.

Efoden- yppersteprestens drakt
Bryststykket

Bryststykket besto av en rubin, en topas og en smaragd, en turkis, en safir og en diamant, en opal, en agat og en ametyst, og en krysolitt, en onyks og en jade.
De tolv steinene skulle bære navnene på Israels stammer
Når presten stod foran Gud, stod hele Israel der.

Dette peker direkte mot Kristus som vår øverstesteprest.
Han:
- *Bærer oss fram for Gud*
- *Glemmer ingen*
- *Kjenner oss ved navn*

Stenene viser verdien av folket. Folket var dyrebart – selv i sin skrøpelighet.

Efoden- yppersteprestens drakt
Bryststykket

Bryststykket besto av en rubin, en topas og en smaragd, en turkis, en safir og en diamant, en opal, en agat og en ametyst, og en krysolitt, en onyks og en jade.
De tolv steinene skulle bære navnene på Israels stammer
Når presten stod foran Gud, stod hele Israel der.

2 Mos 28,29 Når Aron går inn i helligdommen, skal han ved sitt hjerte bære navnene på Israels sønner på bryststykket for domsavgjørelser. Det skal være som en stadig påminnelse om dem for Herrens ansikt.

Urim og Tummim *To objekter som ble benyttet av ypperste-presten som ble sluppet eller kastet og således avslørte Guds vilje.*

Efoden- yppersteprestens drakt
Granatepler og gullbjeller

Granatepler = liv og frukt
Bjeller = livets lyd
Stillhet = dom

2. Mos. 28,33-35
«Aron skal ha den (efoden) på når han gjør tjeneste, og lyden av den skal høres når han går inn i helligdommen for Herrens ansikt og når han går ut, så han ikke dør.»

2 Mos 33,20 Du kan ikke få se ansiktet mitt», sa han, «for et menneske kan ikke se meg og leve.»

Lyden viser at tjenesten pågår i samsvar med Guds orden

Lyden fungerer som et tegn:

- *Presten er i tjeneste*
- *Presten gjør det han er kalt til*

Hvor ble det av paktkisten?

- Paktens ark nevnes siste gang som en fysisk gjenstand i **2. Krønikebok 35,3**. Her gir kong Josjia (som regjerte ca. 640–609 f.Kr.) ordre til levittene om å sette arken tilbake i tempelet i Jerusalem
- Etter dette forsvinner arken ut av den bibelske historien. Da babylonerne ødela Jerusalem og tempelet i 586 f.Kr., står ikke arken oppført på listen over krigsbytte som ble tatt med til Babylon, noe som har ført til utallige teorier om hva som skjedde med den.

Til samtale

- Hvilket element i tabernaklet taler sterkest til deg – og hvorfor? (Alteret, vaskekaret, lysestaken, skuebrødene, røkelsen, arken …)
- Hvor i «tabernakelbevegelsen» kjenner du deg mest igjen akkurat nå – i forgården, i Det hellige, eller i Det aller helligste?
- Hva betyr det konkret i hverdagen å ha «frimodighet til å gå inn i helligdommen»? (Hebr 10,19)
- Hvis Gud virkelig bor hos sitt folk – hvordan burde det prege menighetslivet vårt?

ibeltime.no

Resymé av bibeltimer

- bibeltime.no

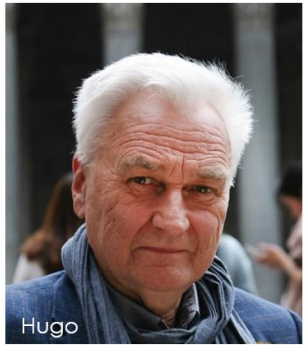

Bibeltimer i Moss frikirke

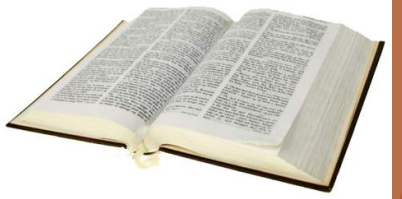
våren 2026

- **14.01 kl 19.00**

Paulus sin tredje misjonsreise og reisen til Roma
Apg 18-28 v/ Egil Østebrød

- **11.02 kl 19.00**

Hvorfor tilber den kristne kirke Jesus som Gud?
Kol 1-15–20 v/Morten Dahle Stærk

- **11.03 11 kl 19.00**

Tabernaklet - de jordiske etterligningene av det som er i himmelen Heb 9,23 v/ Egil Østebrød

- **08.04 kl 19.00**

Menigheten som Guds tempel
"Gud har skapt oss til fellesskap med seg selv og med hverandre". v/ Odd Gjøen

- **13.05 kl 19.00**

1700-års jubileet for den nikenske trosbekjennelsen – noen tanker om kristen enhet v/ Hugo Flaten